

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

54. ÉVFOLYAM

1988. JÚNIUS

3. SZÁM

A vasárnap nemcsak heti pihenőnap, nem is csak munkaszünet, sőt nem is ez a tulajdonképpeni értelme, mint egyesek gondolják.

Sokszor szokták azt mondani, hogy a keresztyén egyházak az Ószövetség törvényében elrendelt szombat helyett a hét első napját, a vasárnapot ünneplik meg Jézus feltámadása emlékéül. Ha ez helyes volna, akkor a vasárnap valóban elsősorban munkaszüneti nap volna. Hiszen 2. Móz. 20:8 így rendelkezik: „Megemlékezzél a szombatnapról, hogy megszenteld azt. Hat napon át munkálkodjál... de a hetedik nap az Úrnak, a te Istenednek szombatja: semmi munkát ne végezz azon...” Ez a rendelkezés a szombat megünneplésének, „megszentelésének” középpontjába a munkától való tartózkodást és ilyen értelemben egyúttal a pihenést rendelte.

Az első keresztyénség azonban nem a vasárnapot választotta a szombat helyett munkaszüneti vagy pihe-

VASÁRNAP

nőnapul. Tehát gondolatmenete nem ez volt: „A törvény heti pihenőnapot rendel, ilyet tehát nekünk is kell tartanunk. A zsidóktól való megkülönböztetésül azonban válasszuk pihenőnapul a hét első napját emlékezve arra, hogy Jézus ezen a napon támadott fel.” Ha így gondolkodott volna a keresztyénség, akkor ez helytelen lett volna. Sőt igazuk volna a szombatosoknak, ádventistáknak és más szektáknak, amelyek a törvényre hivatkozva ma is a szombatot tartják meg heti pihenőnapként. Igazuk volna, mert a törvény nem azt mondja, hogy a hét valamelyik napját tetszése szerint választhatja ki a gyülekezet pihenőnapul, hanem ilyenként kimondottan a szombatot jelöli meg. A törvény alapján nem lehet a szombatot elhagyni és helyette a vasárnapot választani.

De éppen itt van e gondolatmenet hibája. A vasárnap nem a szombat helyett lett a keresztyénség heti „pihenőnapjává”. *A szombat érvénye az egész törvény érvényével együtt szűnt meg a keresztyén egyház számára.* Amikor Pál apostol nagy harcát vívta a galata gyülekezetekben a törvény megtartásához ragaszkodó és annak megtartását követelő zsidóskodó agitátorok ellen, akkor ez a harc a törvény egyéb szertartásai mellett a szombat megtartása ellen is irányult. Erre utal az apostol, amikor — ma már nehezen érthető megjelöléssel — az „erőtlen és gyarló elemek”-ről beszélt, melyeknek a galaták újból szolgálni akarnak. Ezért tiltakozott a következő mondatban bizonyos „na-

Vasárnapi filmkockák

*Harangszó száll és hívogat
tetők felett, erdők felett,
mezők felett, vizek felett.
Isten keres. Isten szeret.*

*

*Strandon, üdülők teraszán
gondtalanul sütkérezők,
meleget és fényt élvezők.
Tavak tükkrén víg evezők.*

*Sok fehér vitorlasirály
Fertő vizén, Balatonon...
Labda gurul gyeptársnyon...
Benépesül völgy és orom.*

*

*Harangszó száll és hívogat
tetők felett, erdők felett,
mezők felett, vizek felett.
Isten keres. Isten szeret.*

*

*Mint tárkarú édesanyák,
várnak csendben a templomok,
nyitott kapuk és padsorok...
Kint nyár ragyog, nap mosolyog.*

*Aki betér, friss levegőt,
legüditőbb forrásvizet
és új erőt és új szívet,
Krisztust talál, élő hitet.*

*S a megszentelt vasárnapok
mindegyike titkos erő:
erőtelen felemelő,
hétköznapot megszentelő.*

*

*Harangszó száll és hívogat
tetők felett, erdők felett,
mezők felett, vizek felett.
Isten keres. Isten szeret.*

Türmezei Erzsébet

pok” és a visszatérő ünnepek megtartása ellen (Gal. 4:9-10). Ugyanígy hirdette Pál a rómaiaknak, hogy a törvény Krisztusban véget ért (Róm. 10:4) és mondja — helyes fordítás szerint — Gal. 3:24-25-ben, hogy a törvény csak Krisztusig, t.i. addig, amíg Krisztus el nem jött, volt „vezér-

lő mester”, azaz nevelő és fenytő tanítómester. De miután „a hit eljött”, azaz Krisztus érkezett, „többé nem vagyunk a vezérlő mester alatt”, aki többé nem parancsol és uralkodik rajtunk.

Ezért nem tartja a keresztyén egyház a szombatot: ha a törvény ránk kötelező volna, akkor a szombattal együtt tartoznánk tartani a körülméletés parancsát, a különféle étkezési és tisztulási parancsokat is.

De akkor **miért tartja az egyház a vasárnapot?**

Erre a kérdésre feleletet ad az, hogy **ezt a napot már Jel. 1:10 „az Úr (t.i. Krisztus) napja”-nak mondja.** A megjelölés pontosabban azt jelenti, hogy ez a nap az Úrhoz, Krisztushoz tartozik, ő arra mintegy rátette a maga jelét és bélyegét. Tette ezt pedig **feltámadásával.** Annak a napnak hajna-

Egyházi határozat elítéli az erdélyi elnyomást

„Evangelical Lutheran Church in America” országos egyházunk egyik egyházkerülete, a „Northeastern Ohio Synod” idei közgyűlése június 3-án az alábbi határozatot hozta:

MINTHOGY a román kommunista kormány „településrendezési” terve

a) földig lerombolna mintegy 7000 falvat főképpen magyar- és németlakta vidékeken;

b) ezek lakosságát erőszakkal áttelepítene az ország más vidékeire;

és minthogy egyéb brutális intézkedések is magyarokat ősi földjükről, Erdélyből való menekülésre, németeket évszázados településeik feladására kényszerítik, —

EZÉRT az Északkelet Ohio Egyházkerület határozatilag

a) kifejezi felháborodását az alapvető emberi jogok ilyen megsértésén;

b) kéri lelkészeit és gyülekezeteit, hogy erről a helyzetről bővebben tájékozódjanak, és kongresszusi képviselőikén keresztül támogassanak minden olyan lépést, mellyel amerikai és nemzetközi nyomás alkalmazható a romániai kormányzat embertelenségével szemben.

E határozati javaslatot a közgyűlés elé terjesztette: **Bernhardt Béla.**

lán, amikor Jézus kijött a sírból, olyasmiről történt, amit szavakkal nem lehet kifejezni. Máté evangélista ezt annak az angyalnak a képével érzékelteti, akinek tekintetétől és ragyogásától a sírt őrző katonák „olyanokká lettek mint a holtak”. Egy régi apokrif evangélium arról beszél, hogy megnyílt az ég, mintegy szétváltak kárpitjai. Régi festők a feltámadás képein mennyei ragyogással veszik körül Jézus alakját és a sírt. Mindezek csak halványan tükröztetik a valóságot: Jézus nemcsak kijött a sírből, hanem az Atya dicsőségének jobbjára ült és mint megdicsőült és Úrrá tett Krisztus jelent meg tanítványainak. Ebben a megjelenésében volt már valami sejtetés abból a dicsőségből, melyet nyilvánít majd akkor, amikor „eljön, hogy megítéljen élőket és holtakat”. **Húsvét reggelén ott ragyog Isten csodálatos új világának, megvalósult királyságának fénye. Jézus ezt a napot, a hét első napját elárasztotta Isten új, szebb és boldog világának a ragyogásával.**

A gyülekezet ezért jött össze vasárnap hajnalban, hogy Jézus igéjét hallgassa és az úrvacsorában tapasztalja, átélje azt, ami húsvétkor történt. Mert Krisztus ígérete szerint a Szentlélek által ő maga is mindig ott van, ahol „ketten vagy hárman összegyülekeznek az ő nevében”. **Minden vasárnapon ott ragyog feltámadásának fénye és feltámadásunk reménysége.”**

Vasárnap értelme ma is ez az egyházban és minden egyes gyülekezetben. Nem a pihenés és a munkaszünet az első: ezek is hozzátartoznak, de éppen azért, hogy a hétköznapi világ rendje megszakadjon és a gyülekezet örülhessen Isten csodálatos ajándékának, melyet Krisztus feltámadásával tett kézzelfoghatóvá.

„**Van-e vasárnapod?**” Erre a kérdésre csak akkor felelhetsz igennel, ha a gyülekezettel együtt éled életedet és tapasztalod Krisztus ígéretének igazságát: „Íme, én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.” Krisztus jelenléte és áldása árad át a vasárnapról a hétköznapiakra is és ad erőt szolgálatunkhoz, munkánkhoz a mindennapi életben.

K. K.

Gömöri történetek

Egyke — Egyse

Félszázaddal ezelőtt ez a két szó, még nemzeti szempontból is figyelmet keltett. Ma már más őrli a világot: fogamzást gátló pilula, férfiak házassága férfiakkal, nőknek esketése nőikkel és más szexuális eltérések. Egy felfordított értékcsálajú világban élünk, amelyre reáillik Ésaías próféta ítélete: „Jaj azoknak, akik a jót rossznak, a rosszat jónak mondják — akik a sötétséget világosságnak és a világosságot sötétségnek látják és akik az édeset keserűnek, a keserűt pedig édesnek tartják.”

De maradjunk csak az egykénél, ami szokássá lett a gömöri jogzsdáknál is, de nem mindig a föld volt az oka.

A tornaljai női orvos nemcsak hívem, diáktársam volt, hanem munkatársam is. Sok olyan dolgot, amit én nem tudtam megoldani, ő mint a család háziornosa okosan megoldott. Ő mesélte nekem a következő esetet.

Egy 36 éves jó módú gazda 34 éves feleségével azért tett rendelője asztalára 500 cseh koronát, hogy másállapotba jutott feleségénél csináljon műabortuszt. Barátom meghökkent a kérésre, mert mint háziornvosuk jól ismerte a családot és szerette is őket. Figyelmeztette őket arra, hogy milyen szigorúan bünteti a törvény nemcsak az orvost, de magát az asszonyt is, elmondta az abortuszok minden hátrányos következményét s azután megkérdezte tőlük: hát nem szeretnének még egy olyan szép, egészséges gyermeket, mint 12 éves leánykájuk, hiszen lehet az is, hogy fiúgyermekük lesz, hát nem illene be a gazdaságba egy fiú-örökös? A felelet megdöbbenő volt: Dehogynem! Minden vágyunk az volt, hogy fiúnk legyen, de leányunkat is úgy szeretjük, mint a legdrágább kincsünket. De ha most, ilyen későn lenne gyerekünknél, mi lennénk a falu gyalázata. Mindenki rólunk beszélne, hogy milyen erkölcsstelenek vagyunk, mert a mi korunkhoz már nem illik a pólyás baba.

Ekkor értette meg őket barátom és szívből megsajnálta. Két gondolat ragadta meg. Először is megfenyegette őket, mivel tudja, hogy a feleség másállapotban van, ha más orvoshoz mennek, olyanhoz, aki elhajtja, neki kötelessége feljelenteni őket. A másik gondolat, hogy szeretettel megnyugtatta őket és ígéretet tett: ha pedig megszüli az asszony gyermekét, ő vállalja a keresztapaságot. Ez hatott...

A gyermek megszületett... sok boldogságot hozott magával, és a szülők ugyan-

olyan büszkék voltak orvos-komájukra, mint kis fiúkra.

*

A Rima völgyében ennek az esetnek a fordítottja történt. Egyik érdekelt tanító barátom így mesélte el:

A tanító barátomnál hat év alatt 3 fiú gyermek született, az egész falu gyönyörködött bennük. A szomszédságban lakott egy fiatal házaspár a szülőkkel, 100 holdas birtokon gazdálkodtak. A fiatalasszonyra, aki szintén egyetlen gyerek volt, születőtől még 80 hold várt. Minden volt, csak örökös nem. Négy évi házasság után sem kelepelt házuk felett a gölya. Hiába volt a közeli orvos biztatása, tanácsa és kezelése, csak nem mutatkozott az örökös. Juliska, a fiatal asszony, aki szomszédságban lakott, és majdnem mindennapos volt a tanítóék lakásán, megkérte a tanítót, vigye el őket Pestre a klinikára, s ott vizsgálta meg mindkettejüket, miért nincs gyermekük, mikor úgy szeretik egymást. A vizsgálat megállapította, hogy Juliska teljesen alkalmas az anyaságra, de férje, Pista, sohasem lehet édesapa... Ebbe a fiatalok beletörődtek, de nem úgy ám az öregek! Hát a 180 hold földet majd a rokonok fogják örökölni? Juliska édesanyja gondolt egy merészet. Feketébe öltözve ment el a tanítóhoz akkor, amikor annak felesége Szliács furdón egészségügyi látogatásban volt egy hónapra. Így kezdte a mondókáját: „Tanító úr! Senki sem segíthet más rajtunk, csak a tanító úr! Juliska is szereti a tanító urat, tanító úr is Juliskánkat, hiszen itt nőtt fel a szeme előtt. Azért jöttünk, hogy megkérjük: segítsen Juliskán. Intézze most úgy a dolgot, hogy Juliskának kisbabája szülessék a tanító úrtól, olyan gyönyörű fiú, mint a tanító úr fia.”

A tanító természetesen nem vállalta a feladatot, de megoldotta másként. Örökbe fogadtatta a fiatalokkal egyik meghalt tanítócsalád négy éves leányát és hat éves fiát. Tiszteleggel felnevelték őket, és szégyen nélkül is meg volt a boldogság.

Egyed Aladár

Keresem

Ferenczy Józsefet és Károlyt,

akiktől az utolsó életjelem 1947. március 23-ról, Ausztriából, a brit megszállási övezetbe eső Frohleitenből, Stájerországból van (postafiók 35). Kolozsvártól tagjai voltak a Dévai Bíró Mátyás cserkészcsapatnak. Gyakorló evangélikusok voltak. Keresi őket volt cserkészparancsnokuk. Összekötő: Szépfalusi István lelkész, A—1060 Wien, Capistrangasse 2/15. (Ausztria).

ANGYALI ÜZENET

Abban az évben olyan esemény történt a neves festőművész életében, amely nemcsak megrázta, hanem megváltoztatta, új emberré tette. Tárlatvezetőnk az alábbi történetet mondta el az Angyali üzenet című híres flandriai festményről.

A művész paraszti sorból indult el, szülei életerejét, életigenlését örökölte. Már mint gyermek elvagyódott kis falujából, hívta a város, a kaland, az ismeretlenség. Így iskolái elvégzése után elindult a városba, hogy valami kereset után nézzen. Így jutott el a nagy kikötővárosba, ahol kezdetben kirakodó munkás lett és szinte az utcán élt. És ez így ment volna tovább, ha egyik este nem találkozik a matrózcárdában korának egy nagy festőjével, aki műve befejezéséhez egy női portrét keresett, és benézett a kocsmába. A fiatalember éppen egy asztalon állt, és a fehér falra fekete szénrel rajzolt, a részeg férfiak és nők hangos viháncolása, buzditása közben.

Az idős mester rögtön felismerte az ifjú zsenialitását, tehetségét. Elvegyült a tömegben és késő éjszakáig beszélgetett a fiúval, hogy hagyja abba ezt az életmódot, legyen az ő tanítványa.

Két esztendeig szorgalmas tanítvány volt, ezalatt az idő alatt nem látták kocsmában, rosszhírű lebujsokban. De a mester váratlanul meghalt és a fiú nem sokkal utána megint járta a kocsmákat, élte méltatlan életét, volt rá pénze, festményeiből.

Ebben az időben ismerte meg Máriát, aki akkor volt 18 éves, arca az ártatlanok tisztaságát sugározta, aranyzőke haját összefonva hordta, mozgása, mint a gazelláé, szemében egy fiatal őz meleg barnasága volt. Ezek a szemek vitték rá, hogy udvaroljon neki, illő gyengéden, szelíden. És amikor a felesége lett, úgy érezte, nincsen boldogabb férfi nála az egész országban.

Múltak az évek és előző életvitelének emlékei időnként fel-feltámadtak és benne lobogtak továbbra is. Mária csak féken tartotta, de végérvényesen kioltani nem tudta azokat.

Mária észrevette ezt és szemében sokszor kialudt a boldogság fénye. Szívének heves dobbanása, szerelme még

a férjéé voltak, gyermeki hittel imádkozott érte. Úgy látszott hiába. Mert a férfi szégyenletes dolgokat művelt, úgy, mint régen és nem egyszer az egész részeg kompániát felhozta kis lakásukba. Mária, aki a szíve alatt megmozdult élet csodájára figyelt, megrémült a műteremben tomboló hangoskodásától. De ilyen éjszakák után sem szólt férjének, sőt ha lehet, még csendesebb lett, s csak néha remegett a keze a belső felindulástól.

Mária szerelmük gyümölcsét szíve alatt hordva a nyolcadik hónapban volt, amikor a férje megint későn jött haza és éjszakai társaságával a műteremben dorbézolt továbbra is. A hajnal már ott toporgott a láthatáron, amikor elmentek.

Mária ülve virrasztott, jobb keze a szívén, a bal ölében volt, mintha védeni akarná születendő gyermekét. Így ült imádkozva, amíg a ház elcsendesedett. Fejét párnájára hajtotta, de aludni nem tudott. Felkelt hát, és lement a konyhába, hogy rendet tegyen. De amikor leért, látta, hogy még túl korán van. Leült hát a székre, fejét kissé előre hajtotta, mintha valamit hallgatna.

Ebben a pillanatban lépett be a férje. A haja az arcába hullva, tekintete üres volt. Valami durvaságot akart mondani, de akkor valami furcsát érzett. Egész testét forróság öntötte el, és olyan fényesség vette körül, hogy megrémült. Egyszerre egy gyermekkori emléke kelt életre az angyalról, aki Szűz Máriának azt mondta: áldott vagy te az asszonyok között!

A művészt remegés fogta el. Az asszonyt nézte, megszentelt testét, amely az élet csodáját hordozta alázatban, békén. Nézte az asszonyt, aztán odament és nagy szeretettel átölelte. Az pedig nem csodálkozott, nem ijedt meg és amikor férje arra kérte, ne mozduljon ebből a helyzetből, úgy tett. Az pedig lerohant a műtermébe, állvánnyal, festékekkel tért vissza és lázas gyorsasággal festeni kezdett. Élete remekművét festette akkor meg, amelynek azt a címet adta: „angyali üzenet”.

És ettől a naptól kezdve megváltozott, új ember lett. Gyarmathy Irén

A teremtett világ és az ember

A címben olvasható mondat volt a nagybetűs megtartott 29. Európai Magyar Evangéliumi Ifjúsági Konferencia főtémája. Erre a 120 résztvevőt (ezek kétharmada) 30 évnél fiatalabb személy volt) összegyűjtő, egyhetes találkozóra a Német Szövetségi Köztársaság nyugati részében levő Pfalzi erdő egy kies völgyében, a diemersteini várral alatt álló ifjúsági otthonban került sor. A résztvevők közel egy tucatnyi országból sereglettek össze. Többen utaztak

Jugoszláviából erre az összejövetelre, résztvevett azon több nyugateurópai hozzátartozóinál tartózkodó vagy külföldön tanuló magyarországi ösztöndíjas diák, sőt néhányan egyenesen Magyarországról jöttek a konferenciára. Az északi országokból, Franciaországból, Hollandiából, Németországból és Svájcban érkezettek csoportja mellett több olyan személy vett részt az együttléten (főleg tanáremberek), akik Erdélyt nem régen hagyták el. Két brazíliai magyar diák is eljött a találkozóra.

A fő témát délelőttként öt előadó világitotta meg. Az első előadás „A kozmosz csodája” címet viselte. Erről dr. Boór János müncheni főiskolai tanár, kiválóan képzett fizikus és filozófus beszélt. Dr. Békássy Albert, aki a svédországi Lund egyetemén kutató orvos, az élet csodájáról szólt. Joób Olivér zürichi ev. lelkész a Szentírásnak az ember megbízatásáról szóló tanítását ismertette. Dr. Bor György a zürichi műegyetem tanára az életnek a környezettől való függőségét vizsgálta. Cseri Gyula, a giesseni egyetem lelkésze és előadója az élet és a technika viszonyát tárgyalta. Az egyes előadásokban hallottakat a délutáni órákban csoportokban beszéltek meg a jelenlévők. Az előadások előtt a reggeli órákban bibliatanulmányok szóltak a napi témákhoz kapcsolódó szentírási szakaszokról (1Móz. 1 — Varga Pál heidenheimi lelkész; 1Móz. 3 — Gémes Pál tübingeni teológus; 3Móz. 25 — Tüski István utrecht-i lelkész; Róm. 8. — Gémes István stuttgarti lelkész és Jelenések könyve 21 — Ferenczy Zoltán, a Burg Kastl-i gimnázium vallásánára.) A reggeli előtt imaóra volt, míg a napot estéig a fiatalok által vezetett esti áhítat zárta be. A megnyitó istentiszteletet — a közeli Frankenstein község templomában — Tüskiné Szabó Márta ref. lelkész, a nagypéntekig ugyanott e cikk írója tartotta. A záró istentiszteleten Kellner Ilona stockholmi ev. lelkész, a húsvét reggeli búcsúáhítaton Cseri Gyula giesseni ref. lelkész végezte az ígéhirdetést és segédkezett az úrvacsoraosztásban.

A vacsora utáni időszakot kulturális műsorok töltötték ki. Virágvasárnap ismerkedési este volt. Hétfőn Haydn „A Teremtés” című művében gyönyörködtek a résztvevők. Kedden erdélyi templomokat és tájakat bemutató vetített képek előadás volt. A szerda estére kitűzött ifjúsági este keretében a teremtéstörténettel kapcsolatos gondolataikat kellett a csoportokba osztott résztvevőknek a rajz, a dráma, a költészet, a zene, a szóalkotás és kert-tervezés által kifejezésre juttatni. Csü-

törtökön „Az ember tragédiája” c. Madách színmű első két és utolsó jelenetének a hangjátékszerű bemutatása képezte az irodalmi műsort, a nap utolsó órájában pedig „vigilia” (virrasztás) következett, amikor is képek levetítése és Mendelssohn-Bartholdy egy művének az előadása közben elhangzott meditáció készítette elő az azon megjelenteket a következő napra.

Nagypénteken reggel az ünnep értelmét megvilágító rövid jelenet vezette be a résztvevőket az ünnep hangulatába. E nap délutánján bemutatásra került a „Joni” című, egy béna leány bizonyágtevő szolgálatáról készült film, majd a résztvevőkből toborzott 24 tagú zenekar és több, hangszerén szinte művészi színvonalon játszó jelenlévő közreműködésével az Isten dicsőségét hirdető, másfél órás hangverseny következett. Aznap este ökumenikus est keretében a görögkeleti egyház történetének, életének és kegyességének az ismertetése állott Szigethy Sándor ev. vallásánár képekkel és zenével élenkített előadása középpontjában. Szombaton volt még egy másik „kis hangverseny”, amelyen főleg gyermekek szerepeltek. Ezt követően emlékeztek meg a jelenlévők a Monte Carlo-i rádió közvetített és a norvég, valamint finn hittestvérek által fenntartott magyar vallásos adások 25 éves fennállásának évfordulójáról; ekkor több, hangszalagra felvett műsort hallgathattak meg. Ezen a napon egy „Morzsaszedés”-nek nevezett program keretében értékelték ki a jelenlévők a konferenciát és tettek javaslatokat a 30. találkozó megrendezésére. Volt még egyik alkalommal tanulmányi kirándulás Worms városába, illetőleg egy ma már csak kultúremlékként fenntartott bányába. A 15 évnél fiatalabbakat két csoportra osztották a rendezők és mindkét csoport számára külön programokat készítettek elő.

Az említett, jó előre megtervezett eseményeken túl számos helyszínen megszervezett csoportösszejövetel, beszélgetés és közösségfejlesztő alkalom (sport, társasjátékok, séta) töltötték ki a maradék időt (és sok esetben a késő esti, sőt éjjeli órákat is!). Ez megmagyarázza azt, hogy miért volt olyan nehéz szinte minden résztvevő számára egy hét után, az elválás pillanata, amelyet csak a minden búcsúzáskor elhangzó, reménynyújtó ének fordított hálás öröme: „Ne aggodalmaskodjál, Nézz Istenedre fel!”

Húsvét napján a feltámadás örömeivel szíveinkben és a viszontlátás lehetőségében bízva hagyták el a konferenciázók a diemersteini völgyet és lelkükben meggazdagodva tértek vissza otthonaikba.

Pósfay György

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

ERŐS VÁR (USPS 178560) is published bi-monthly (February, April, June, August, October, December) for \$6 per year by the Hungarian Conference—Evangelical Lutheran Church in America, 9715 Lake Avenue, Cleveland, OH 44102. Second-class postage paid at Cleveland, OH. POSTMASTER: Send Address changes (Form 3579) to ERŐS VÁR P.O. Box 02148, Cleveland, OH 44102

No. 3. (251) Vol. 54.
JUNE 1988

Az „Evangelical Lutheran Church in America” Magyar Konferenciájának lapja.

Szerkesztő és kiadó:
Juhász Imre

Munkatársak:
a magyar evangélikus lelkészek.

FONTOS!

Minden szerkesztőségi anyag, kézirat, gyűlekezeti hír, úgyszintén a lappal kapcsolatos minden levelezés, előfizetés és adomány erre a címre küldendő:

“ERŐS VÁR”

P.O. BOX 02148
CLEVELAND, OH 44102

Az „ERŐS VÁR” előfizetési díja bel-
földön egy évre 6 dollár, Kanadában és
egyéb külföldön évi 8 US dollár, vagy
10 kanadai dollár.

Be nem jelentett címváltozás esetén a posta a kézbesíthetetlen újságot megsemmisíti, a kiadóhivatalnak pedig külön portót kell fizetnie. Erre a költségre különösen nem-előfizetők, késedelmező előfizetők, vagy többéves hátralékban lévők esetében nehéz fedezetet találni.

Ezért kérjük olvasóinkat, hogy minden esetben pontosan adják meg címüket a “Zip Code” szám feltüntetésével együtt! Az újságot “zip code” szám nélkül nem kézbesíti a posta. Címközlésnél tüntessék fel az utca megjelölését is, pl.: St., Rd., Ave. Ugyanis egyes postai zónákban azonos nevű utcákat csak így lehet megkülönböztetni.

Classic Printing Corporation
9527 Madison Ave., Cleveland, Ohio 44102

Bőjtölés nagypénteken — erdélyi menekültekért

Legutóbbi számunkban írtunk a válságos erdélyi helyzet folytán Magyarországra özönlő menekültek tragédiájáról. A segítségre szorulókat tízezreinek sorsa megmozdította mind a hazai, mind az emigrációs magyarság szívét és segítőkészségét. Magyarországon az egyházak is magukénak tekintik a rászorulókat: segíteni azokon a testvéreken, akik bajban vannak. Bajban vannak — írja a budapesti Evangélikus Élet — mert élelmezésre és pénzsegélyre van szükségük, hogy egyenek, lakásra egy darabig fedél alatt lenni, munkára, hogy talpra álljanak, jogsegélyre, hogy legalizálódjanak, orvosra ha megbetegednek, s közösségre, mely befogadja őket.

A pesti és a budai ev. egyházak gyülekezeteiben — valószínűleg vidéken is több helyen — a hívek egyrésze önkéntes alapon **nagypénteki bőjtöt** tartott, s a három asznapi étkezés, kávé, sör, cigaretta, stb. megspórolt ellenértékét az erdélyi menekültek megsegítésére adományozta. Az Evangélikus Egyház szervezetten folyó segítőszolgálatát egyébként nemcsak anyagi támogatást nyújt az „áttelepülteknek”, hanem lelkigondozói munkát is végez közöttük. A segítés irányítását és

koordinálását országos szinten *Csizmazia Sándor* diakóniai ügyvivő lelkész végzi. Az adminisztrációs központ 16 főnyi segítő-gárdával a Budapest-Kelenföldi gyülekezetben működik, melynek lelkésze *Bencke Imre*. Mivel a legtöbb menekült Békés megyében lépi át a határt, Békéscsabán is van egy segélyközpont, *Táborszky László* esperes irányításával.

Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia készségesen fogad el adományokat az erdélyi menekültek megsegítésére és szívesen továbbítja azokat a magyarországi Evangélikus Egyház menekültszolgálatához. Csekkeket kérjük HUNGARIAN CONFERENCE — ELCA névre kiállítani, „Erdély” szóval megjelölni, és 9715 Lake Avenue, Cleveland, Ohio 44102 címre elküldeni.

Köszönettel nyugtázzuk az erdélyi menekültek megsegítésére beküldött adományokat: özv. Becker Jakabné \$50, Grauzer Károly \$20, dr. Ittész Jenő \$50, dr. Szathmáry Lajos \$20. — A legutóbb közölt adományokkal együtt eddig összesen \$440.00.

AZ EGYHÁZ HÍREI

EGYESÜLT ÁLLAMOK

• Az öt legmagasabb rangú tábori lelkész evangélikus; négyen a fegyvernemek főlelkészei, az ötödik a Frontharcosszövetség igazgató lelkésze. Rangjuk ellentengernagy és ezredes között váltakozik. Mindegyikük az „Evangélicai Lutheran Church in America” egyházhoz tartozik.

• Júliusban tartják meg az Orsz. Ev. Férfiszövetség alakuló közgyűlését. Az „Evangélicai Lutheran Church in America” egyház gyülekezeteiből 286 delegátus vesz részt ezen a nagyjelentőségű közgyűlésen. Az 1988-ra megalakult ELCA egyház elődei egyikében sem működött országosjellegű férfi egyesület.

• A texasi San Antonioban tartják meg az ELCA egyház nyári ifjúsági találkozóját, augusztus elején. 21 000 fiatal vesz részt ezen a találkozón.

• Májusban orosz ortodox egyházi küldöttség tett látogatást az ELCA egyház néhány gyülekezetében. A delegációt Gedon novoszibirszki metropolita vezette; az ő egyházmegegye területén számos ev. gyülekezet működik (ezeket a II. világháborúban kitelepített németek, ill. leszármazottaik alkotják).

• Mert a brookfieldi (WI) ev. gyülekezet a saját presbitériuma javaslata ellenére sem hívott meg lelkészétül egy fekete lelkésznt, a gyülekezetet ország-világ előtt kipellengézték, mint a rasszizmus és szexizmus melegágyát. A gyülekezetben ez idő szerint egy beszolgáló lelkész fungál.

• Csökkenőben van a fehér férfi teológiai hallgatók száma. Helyüket nők vagy színes/ fekete személyek töltik be. Ezt a veszteséget azért kevésbé érzik a protestáns egyházak. A nőket papi szolgálattól tiltó r.k. egyházban komoly az aggodalom, mert a papi hivatást választók száma a legutóbbi nyolc évben 13 000-ről 8000-re csökkent. Általánosságban a fehér férfi szeminaristák az összesített létszám 60%-át teszik ki.

MAGYARORSZÁG

• **Meghalt Benkő Béla bp.—csillaghegyi, Rédei Károly ny. ócsai, Siker László ny. gyúrói, Sokoray Miklós ny. szombathelyi, Ruttkay Elemér ny. budahegyvidéki ev. lelkész, dr. Timkó Imre, a hajdúdorogi gör. kat. egyházmegegye püspöke, és dr. Szakács József adventista lelkész, a Szabadegyházak Tanácsa elnöke.**

• Az április végén Csikágóban tartott ökümenikus értekezleten az egyik témaelőadást dr. Harmati Béla, a Déli Ev. Egyházkerület püspöke tartotta „Teológiai megjegyzések Kelet és Nyugat viszonyáról és az egyházak helyzetéről ma” címmel. A résztvevők hat ún. szocialista ország és Egyesült Államok protestáns, római katolikus és ortodox egyházait képviselték.

• A Magyarországi Egyházak Ökümenikus Tanácsa májusban tartott ünnepélyen emlékezett meg az orosz kereszténység milleniumáról.

• Az Evangélikus Egyház azt kérte Grósz Károly miniszterelnöktől, hogy kaphassanak a

—BB.

HAZAI EGYHÁZI ÉRDEKESSEGEK

Könyvekről:

Az Evangélikus Sajtóosztály kiadásában, ill. az „Evangélikus Élet” ismertetésében ezévből a következő könyvek olvasására hívták fel a figyelmet:

„Jézushoz jöjjetek” — kánonygyűjtemény.

Csizmazia Károly: „Bibliai eredetű szállóigék, szólásmondások, közmondások”.

Rédey Pál: „A máglya nélküli város” — egyháztörténelmi regény.

„Megváltottalak, neveden szólítottalak, enyém vagy!” — kereszteleési traktátus.

Lehel Ferenc (szerk.): „Válogatás Bonhoeffer legismertebb műveiből”.

Scholz László: „Jót várj!” — verseskötet.

Asztalos István: „Galgamenti műemlékek”.

Dr. Fabiny Tibor (szerk.): „Insula Lutherana” — a Deák-téri Ev. Gyülekezet története.

Dr. Karner Károly: „Miatyánk” — bibliatanulmány.

Csengődy László: „Az Utolsó-utáni vacsora” — színpadi mű.

Gyermekbiblia, színes rajzokkal. 50-50 ó- és újszövetségi történetet tartalmaz.

Szikszai Béni: „Hanem az Én Lelkem által” — Aggeus és Zakariás könyve magyarázata.

V. dr. Busa Margit: „Magyar sajtóbibliográfia, 1705—1849”.

Intézményekről:

Magyarországon 3500 katolikus, 1300 református, 500 evangélikus, 350 szabadegyházi templom és imaház, és 40 zsinagóga van. A katolikus középiskolák száma 8 (2400 tanulóval), a reformátusoké 1 (400 tanulóval), s az izraelitáké 1; az evangélikus gimnázium 1989 szeptemberében kezdi meg működését. Teológiai akadémiák száma 6 katolikus (250 hallgató), 2 református (400 hallgató), 1 evangélikus (70 hallgató), 1 baptista (32 hallgató), 1 rabbiképző (5 hallgató). Szeretintézmények megoszlása: katolikus 18, református 15, evangélikus 15, izraelita 13, szabadegyházi 5.

hívek egyházi célokat, mint a szeretetintézmények, iskolák és egyházi épületek fenntartása célját szolgáló nagyobb adományai megfelelő adókedvezményt. Amerikában minden egyházi célú adomány levonható a jövedelemadó-ból.

• A Szabadegyházak Tanácsa új elnöke Viczián János, a Baptista Egyház elnöke.

• Hefty László buenos-airesi ev. esperes lelkész június 8-án védte meg a Budapesti Ev. Teol. Akadémiához benyújtott disszertációját, melyben az Ev. Világszöv. délamerikai szórány- és missziós szolgálatát értékelte ki. 24-én avatják teológiai doktorrá.

• Nemrég hozta az „Evangélikus Élet”, hogy bajtársak és hozzátartozók tavaly októberben látogatást tehettek a győri 16. gyalogezred I. zászlóaljából 1945-ben bombatámadás áldozatául esett 116 katoná sírjánál, a németországi Cellében.

• Áprilisban magyar-osztrák-szlovén/vend lelkészkonferenciát tartottak Bécsben, hogy a három testvéregyház közötti kapcsolatot elmélyítsék. Ez alkalommal teológiai és szolgálati kérdéseket vitattak meg. A legközelebbi találkozó 1990-ben lesz Gyenesdiáson.

• Az „Evangélikus Élet” c. orsz. hetilap szerkesztését a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa főtítkárszól megválasztott Lehel László lelkésztől Tóth-Szöllős Mihály esperes vette át.

• Az óbudai ev. gyülekezet új lelkésze dr. Nagy István teol. professzor. Beiktatásakor került felszentelésre leánya, Nagy Edina.

• 1989 elején kezdik meg az 1975-ben megjelent Biblia javított kiadásának a szedését. A Magyar Bibliatanács az új alapszöveg elkészí-

téséhez közel 1300 javaslatot vesz figyelembe. Szó van arról, hogy kéthasábosan szednék a javított szöveget.

• R.k.—prot. közösbizottság a Miatyánk és az Apostoli Hitvallás ún. ökumenikus szövegét dolgozta ki. Feltehetően általános elfogadásra kerülnek. Kár, hogy a Miatyánkban a dicsőítésben elmaradt a nyomatékot képző kétszeres „és”, az Apostoli Hitvallásból pedig a nálunk megszokott „Hiszek” mindhárom hitágazat elején.

• Kőbányán Kinczler Irént, az Orsz. Ev. Múzeum lelkézi munkatársát lelkészé szentelték.

• Megállapodás jött létre az Evangélikus Egyház és az Egyházügyi Hivatal között gyülekezeti hitoktatás bevezetéséről és szabályozásáról. A hitoktatáson való részvétel önkéntes; távolmaradókat nem szabad felelősségre vonni, s érdemjegyeket nem lehet adni. Parókián csak külön engedéllyel tartható hitoktatás. Minden évben be kell jelenteni a hitoktatás helyét, idejét, létszámát, s a hitoktató nevét. Egyéb szabályok magától értetődőek.

• Az Országos Ev. Presbitérium elrendelte az egyházi címek — tisztelendő, nagytisztelendő, főtisztelendő, stb. — egyházon belüli hivatalos használatának fokozatos megszüntetését.

• Kiskőrösön Luptákné Hanvay Máriaát az ev. gyülekezet másodlelkésziül iktatták be.

• Dr. Görög Tibor ev. lelkész az EVSz genfi székhelyén működik, mint annak európai ügyi titkára.

• Vanyarcon alakulása 350., Sikátoron 200., Gecsén, Kajárpécon a templomépítés 200., Nógrádon, Vadosfán 75., Vanyarcon Schultz Jenő helyi lelkézi szolgálatának 40. évfordulójáról emlékezett meg, Csömörön a 117 éves templom felújított tornyát, Tótkomlóson, Barlahidán a felújított templomot vette ünnepélyesen használatba az ev. gyülekezet.

SVÁJC

• Az anglikánok és evangélikusok teljes szöszék- és oltárközösségét javasolta a két felekezet nemzetközi bizottsága. A javaslat utalást tett mind a püspöki, mind a lelkézi szolgálat értelmezésére, mely bizonyos tekintetben különböző anglikán és evangélikus tanításban. A bizottság szerint a közösséget arra kell alapítani, amiben a két felekezet már megegyezik.

VATIKÁN

• A legutóbb bíborossá avatottak között van dr. Paskai László esztergomi primásérsek is.

• Sajnálatos egyházszakadás következett be azzal, hogy Marcel Lefebvre francia érsek, aki elveti a II. vatikáni zsinat reformdöntéseit és a XVI. századbeli trenti zsinat határozataihoz ragaszkodik (pl. a latinnyelvű mise tartásához) és ilyen szellemben önhatalmúlag már több mint 300 papot szentelt fel, vatikáni beleegyezés nélkül júniusban négy püspököt is felszentelt. A pápai jóváhagyás hiánya kiközösítéssel jár. A r.k. egyházban ilyen jellegű szakadás megelőzőleg 1870-ben keletkezett, mikor a pápai csatlakozhatatlanság dogmáját elvetők egy része ún. ókatolikus egyházat alakított.

AUSZTRIA

• Az európai kisebbségi ev. egyházak hírszolgálati irodáját, mely az Ev. Világszöv. égisze alatt működik, Budapestről Bécsbe helyezték át. A szűkszávú közlés arra enged következtetni, hogy egy „nyugati” híriroda — glaznoszt ide, glaznoszt oda — nem illeszthető „keleti” keretekbe. Az iroda új vezetője Jürgen Kapiske keletnémet ev. sajtólelkész.

KANADA

• Az Egyházak Orsz. Tanácsa élesen elítélte Izraelt a palesztín lakossággal szemben való eljárásáért. Határozatilag állapították meg, hogy Keletjeruzsálem bekebelezése törvénytelen. A Tanács új elnöke Dr. Donald Sjoberg, az „Evangelical Lutheran Church in Canada” egyház püspöke.

NÉMETORSZÁG — NDK

• Berlinton 80 kilométernyire délnyugatra 120 helységet számolnak fel és 45,000 embert telepítenek át, hogy felszíni bányászatot kezd-hessenek. Kapcsolatosan „áttelepítik” Sprembergbe a 700 éves britzeni műemléktemplomot. A románstílusú, terméskőből épült templom egyedülálló a maga nemében. Vallásművészeti remekként tartják nyilván a XV. századbeli renaissance oltárt és a XVII. századbeli, kézfáragású szószéket és keresztelőmedencét.

• Az egyházi lapokat újabban megint cenzúrázzák a hatóságok. Nem szabad kivándorlási korlátozásokról, társadalmi problémákról, vagy állam és egyház közti kapcsolatokról egyházi kiértékelésben írni.

ANGLIA

• 141 anglikán püspök nyíltlevélben foglalt pártolólágot állást abban a tekintetben, hogy nők pappá és püspökké való szentelése elengedhetetlenül fontos „az egyház missziója érdekében”. Ez a levél válaszul szolgált 52 anglikán püspök nyilatkozatára, melyben nők papi és püspöki szolgálatát elleneztek.

BRAZÍLIA

• Az óbudai gyülekezet nyugalomba vonult lelkésze, id. Görög Tibor két éves időtartamra elvállalta Sao Paulo magyar ev. gyülekezetének pásztorlását.

SZOVJETUNIÓ

• Nyugatnémet lelkészek beszámolója szerint a belsőázsiai ev. gyülekezetek nagy nehézségek között élnek. Kapcsolataik egymással gyérek. Kiképzett lelkészek nincsenek. Egy-egy gyülekezet élén a maguk köréből választott, hitében mély és a többiekénél járatosabb személy áll. A kormány nyomása is erős. Nincs engedélyezve teológiai képzés, missziós tevékenység, hitoktatás, ifjúsági munka, bibliai kör, szeretetszolgálat, további szervezkedés (egyházmegye, zsinat, stb.), és korlátozzák Bibliák, énekeskönyvek beszerzési lehetőségét, s magát a lelkigondozást is.

FINNORSZÁG

• Az ev. egyházban szorgalmazzák, hogy a kormány könnyítse meg politikai menekültek befogadását.

Hírközlő: **Bernhardt Béla**

Dauda Ernő,

a Magyar Konferencia jótévője

Az egykori csikágói magyar ev. gyülekezet tagja volt, 1956 után érkezett hozzánk. Az utóbbi tíz évben Floridában élt, hanyatló egészséggel, de nem adta fel álmát, hogy odahaza élő szeretett fiát és menyét még egyszer láthassa. Útnak indult tavaly szeptemberben, s Isten kegyelméből még két boldog hetet tölthetett szereteteivel Budapesten. Itt érte őt, 75 éves korában, teremtő Ura hazahívó szava szept. 21-én. Sírjánál Szirmai Zoltán esperes, fasoni lelkész hirdette az Isten örök atyai szeretetéről szóló evangéliumot.

Dauda Ernő a mély haza- és egyház-szeretethez szép példáját hagyta reánk. Szerény hagyatékáról készített **végrendeletében az Amerikai Magyar Evangélikus Konferenciára is gondolt.** „Az én juhaim hallgatnak a hangomra, én ismerem őket, ők pedig követnek engem. Én örök életet adok nekik, és nem vesznek el soha, mert senki sem ragadhatja ki őket az én kezemből.” (Jn 10:27-28.)

T. K.

Hírek a Gimnáziumról

Az országos egyházi elnökség május 20-án tartott ülése foglalkozott a Gimnázium megnyitásának előkészítésével és a még megoldandó feladatokkal, összehívta június 17-ére az Evangélikus Gimnázium Bizottság ülését, valamint megbízta Honos János építésszt, volt fasori diákot, a gimnáziumi épület visszaalakítási terveinek elkészítésével.

*

Ugyancsak május 20-án a Fasori Öregdiákok Baráti Köre ünnepséget tartott a gimnázium dísztermében. Az öregdiákok érdeklődése igen nagy volt. Vidékről is sokan jöttek el, hogy együtt örüljenek a jó hírek: feltámad az iskola! Dr. Gyapay Gábor az iskola volt növendéke és tanára tartott előadást arról, hogy milyen feladatok várnak ránk az előkészítés és szervezés munkájában.

*

A legutóbbi számunkban megjelent „Kapunytás 1989 szeptemberében” c. tudósításonk nyomán dr. Fáy István, a Kanadában élő neves irodalomtörténész és esztéta, volt fasori növendék cikket írt a *Kanadai Magyarság* és az ausztráliai *Magyar Élet* számára. A cikkben foglalt megfigyelések és kommentárok között vannak az alábbiak: „(A két világhá-

ború közötti) országos középiskolai tanulmányi versenyek jórészt a Fasor nyerte meg (összesített pontszámuk alapján éveken keresztül tartották az első helyet!). Eredményének titka nemcsak tanárainak hatalmas felkészültsége, nemcsak az atyai szeretet és szigor, mellyel tanítványaikat kezelték, hanem páratlan magyarságuk és egyházunk 450 éves ideáljaihoz ragaszkodó hagyománytiszteltük. Mindezen felül itt semmiféle protekció, vagy a szülők társadalmi helyzete nem jött számításba, egyedül a tanuló rátermettsége. ... (A Főgimnázium kapuját becsukó akkori rendszer) történelmi egyházainkat és intézményeinket megalázó aljasságára jellemző, hogy dr. Koch Istvánt, a Fasor országos tiszteltnek örvendő tudós igazgatóját egy külvárosi elemiiskolához helyezték tanítónak.”

„Nagy érdeklődéssel várjuk, hogy a híres iskola valóban a magyar jövőt, a magasrendű intellektust fogja-e szolgálni és a jövő nemzedék elitjének lesz-e kitermelője? Részemről hiszek abban, hogy a Fasor, mely szellemi, politikai, gazdasági és társadalmi életünknek az evangélikusok arányszámát messze meghaladó kiválóságokat adott működése folyamán, megindulása után minden zökkenő nélkül képes lesz ismét teljesíteni hivatását, de csak abban az esetben, ha tanárai szellemi szabadságát és a növendékek nevelésének megfelelő feltételeit biztosítják. Isten áldását kérjük, hogy terveiket megvalósíthassák!”

**A külföldön élő volt fasoritákat (és Deák-térideket) összefogó új szervezet a svájci székhelyű FASOR EGYESÜLET. Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia az iskola céljait szolgáló minden adományt továbbítja a Fasor Egyesület genfi pénztárához. Az Egyesült Államokban és Kanadában élő olvasóink számára a Fasori Gimnáziumra való adakozás legegyszerűbb módja: a csekket *Hungarian Conference — ELCA* névre kiállítva („Fasor” megjelöléssel) küldjük erre a címre:
Hungarian Conference — ELCA
9715 Lake Avenue
Cleveland, Ohio 44102**

ADOMÁNYOK NYUGTÁZÁSA a Fasori Gimnázium javára: özv. Becker Jakabné \$50, Hódos Frigyes \$50.

Jogos félelem: Valaki így szólt egyszer a barátjához: „Életem minden örömet megrontja a félelem.” — „És milyen félelem?” „Attól félek, hogy a Bibliának igazsága van.”

GYÜLEKEZETI HÍREK

BUFFALO

Lelkész: **Buthy Dénes esperes**

Templom: 1037 Grant Street; paplak: 1035 Grant Street (14207). Tel.: (716) 873-2077. Angol—magyar istentisztelet július 3 és aug. 7 között de. 9-kor minden vasárnap, aug. 7 után de. 11-kor.

Az „Upstate New York Synod” június 5, 6 és 7-én tartotta közgyűlését az Oswego College-ban. Dr. Edward K. Perry püspök megemlékezett Buthy Dénes 50 éves lelkési jubileumáról. Mrs. Adeline Heppner volt a gyülekezet delegátusa.

A hagyományos évi „Lawn Fete” augusztus 21-én vasárnap lesz. A nyári Biblia Iskolát július 25-től július 29-ig tartjuk.

Kereszteltük Sági Tibor és felesége leányát Tabitha Marie névre és Whalen Richard és felesége Diane leányát Caroline Grace névre. Nagy részvétellel búcsúzott Buffalo magyarsága Lola DeGrille-től, aki április 14-én, 92 éves korában hunyt el. Hosszú ideig az International Institute program direktora volt és a magyarság ügyét mindig szívén viselte. A templomunkban tartott gyászistentiszteleten a lelkészen kívül szolgáltak ige-olvasással Baránski Tibor és Mrs. Boyd Bowman Margit.

CLEVELAND—ELSŐ

Templom és lelkési hivatal: 2836 Martin Luther King Blvd. (44104). Tel.: (216) 721-7074. Vasárnapi istentisztelet de. 10 órakor, angol—magyar. Mihály Ernő gondnok telefonszáma: 561-7316.

Oltáregyletünk volt elnökét temettük. Özv. Finta Józsefné sz. Szántó Máriát 82 éves korában, hosszas betegség után hívta el teremtő Ura május 9-én. New Brunswickban (NJ) született, kisgyermekként került Magyarországra, a Veszprém megyei Bakonytamásin végezte iskoláit, majd visszatért Amerikába, s évtizedekig gyülekezetünk hűséges tagja. Oltáregyletünk buzgó munkása és 1980—1985 között elnöke volt. Temetését beszolgáló lelkészünk, Juhász Ferenc végezte magyarul, William Kimball, a Christ the King egyház lelkésze angolul. Földi maradványait a soloni Mount Hope temetőben helyezték el. Két leánya, Lujza és Márta, valamint veje, dr. Rönkös Károly teol. tanár, ny. ev. lelkész gyászolja. „Tudom, kinek hittem, és bizonyos vagyok benne, hogy ő a rám bízott kincset meg tudja őrizni ama napra.” (2Tim 1:12.)

CLEVELAND—NYUGAT

Lelkész: **Juhász Imre**

Templom: W. 98 és Denison Avenue — Lelkési hivatal: 3245 W. 98th Street (44102). Telefon: (216) 961-6895. — Istentisztelet minden vasárnap de. 9.30-kor angol, 10.45-kor magyar nyelven. Űrvacsoraszta minden hó első vasárnapján és az ünnepnapokon. Vasárnapi iskola októbertől májusig 9.30-kor angol, 10.45-kor magyar nyelven.

Minden tekintetben kedvező visszhangja

Mi nyugtalanít jobban?

- Egy lélek, aki elkárhozik —
vagy pedig egy karcolás az autódon?
 - Egy elmulasztott istentisztelet —
vagy egy eredménytelen munkanap?
 - Ha gyülekezeted nem növekszik —
vagy ha kertedben a káposzta satnyán nő?
 - Ha a Bibliát ma még nem olvastad —
vagy ha nem jutottál újságolvasáshoz?
 - Ha gyülekezeti munkára nincs idő —
vagy ha nem jutottál a ruhák kivasalásához?
 - Ha egy jó bibliórát elmulasztottál —
vagy ha a tévében egy jó programot elszalasztottál?
 - Ha adományod Isten országa céljaira jelentéktelen —
vagy ha fizetésedet túl kevésnek tartod?
 - Ha gyermekeid elmulasztják a vasárnap-iskolát —
vagy ha késve érkeznek az iskolába?
 - Ha azokra az embermilliókra gondolsz, akik Jézus Krisztust még nem ismerik —
vagy hogy te még nem vitted annyira, mint a szomszédod?
- Mi nyugtalanít jobban?*

SECOND CLASS PUBLICATION.
POSTMASTER: DO NOT FORWARD
SEND FORM 3579 TO
ERŐS VÁR (USPS 178560)
BOX 02148, CLEVELAND, OH 44102

volt az ápr. 24-i „Berzsenyi Dániel” diszebédünknek. Köszönjük a rendezők, v. Radányi

Oszkár dr. és Lovagi Tibor munkáját, utóbbi lebilincselően olvasta fel a gyengélkedő Fáy István előadását a nagy ev. költőről. (Dr. Radányi gondoskodott a virágcsokokról.) Berzsenyi leszármazottját, Virágh Lászlónét műsorvezető lelkészünk köszöntötte. A nagyszámú közönség élvezettel hallgatta a verseket művészien tolmácsoló szereplőket: dr. Bognárné Gosztonyi Mártát, Gaydáné Dolesch Melindát, Gereg Mihályt és Szabolcs Andreát. A színpad háttérét alkotó nagyméretű Berzsenyi-portrét ifj. Dús László grafikus rajzolta. Rózsahegy Ida remekelt a konyhában a vendégsereg teljes meglepésére.

Komoly figyelmeztetés

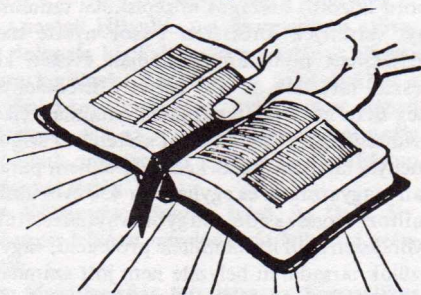
Isten gyermeke, vigyázz a hitedre! Ne feledd: A hit az egyetlen eszköz, amely által áldást tudsz elfogadni. Az üres imádság nem képes választ lekényszeríteni Isten trónjától, csak a hívő ember komoly imádsága.

A hit az a táviróhuzal, amely a földet az éggel összeköti, amelyen keresztül Istennek a szeretetből fakadó üzenetei oly gyorsan érnek hozzánk, hogy mielőtt még hívnánk, Ő válaszol, és amíg még beszélünk, Ő hall minket. De ha a hitnek ez a huzala elszakad, hogyan érhetjük el akkor az ígéreteket? Bajban vagyok? Akkor a hit által segítséget kaphatok a bajomban. Ellen-ség üldöz? Akkor a lelkem a hit által menedéket keres a mindenható Istennél. De hit nélkül hiába kiáltok Istenhez. Nincs más út a lelkem és az ég között. Ha ez az út el van rekesztve, akkor el van vágva az összeköttetés a nagy Királlyal.

A hit Istenhez köt engem. A hit Isten erejével ruház fel engem. Szavatolja, hogy Isten minden tulajdonsága rendelkezésemre áll. Segít abban, hogy a pokol hatalmaival dacoljak. Lehetővé teszi nekem, hogy diadalmaskodjam ellenségeim felett. De hit nélkül hogyan kaphatnék valamit az Úrtól?

Azért, Isten gyermeke, vigyázz a hitedre! „Minden lehetséges annak, aki hisz” (Mk 9, 23). Ch. E. Cowman

Mindennapi kenyér

— Útmutató a Biblia olvasásához —

1988. JÚLIUS HÓ

1. Rm 15:1-7 — 1Kir 21:17-20
2. Jel 22:1-5 — 1Kir 22:1-23

PÜNK. U. 6. VAS. — JÚL. 3.

Heti ige: Ef 2:8

3. 2Kor 8:1-9, 13-14 — Mk 5:24b-34
4. Lk 14:25-33 — 1Kir 22:24-40
5. Lk 9:51-56 — Mik 1:1-9
6. Rm 13:8-10 — Mik 2:1-13
7. Gal 1:11-24 — Mik 3:1-12
8. Lk 9:18-26 — Mik 4:1-10
9. Mt 19:27-30 — Mik 4:11-5:3

PÜNK. U. 7. VAS. — JÚL. 10.

Heti ige: Ézs 43:1

10. 2Kor 12:7-10 — Mk 6:1-6
11. 5Móz 7:6-12 — Mik 6:1-8
12. Gal 3:26-29 — Mk 1:1-8
13. Csel 8:26-39 — Mk 1:9-13
14. 2Krn 33:9-13 — Mk 1:14-20
15. Kol 2:6-10, 12-13 — Mk 1:21-28
16. Jel 3:1-6 — Mk 1:29-39

Földrengés — rendelésre

„Élő katekizmus” című könyvében E. O. Christ beszámol a borzalmas messinai földrengésről, mely 1908-ban a szicíliai várost megrázta. Ebben az évben egy vicclap jelent meg ott, mely szívesen gúnyolta a vallást. A karácsonyi számban egy frivol költemény jelent meg a karácsonyi ünnepekről. Az utolsó versszak a betlehemi gyermeket gúnyolta: „Ő, te kicsi kiseded, aki nemcsak ember, Isten is akarsz lenni, keresztedért hangodat akarjuk hallani. Mutasd meg magadat nekünk, akik élünk, küldj nekünk egy földrengést!” Néhány nappal később, december 28-án Messinát földrengés rombolta le. 150 000 lakója közül 83 000 életét veszítette. A halottak között volt a gúnyvers szerzőjének családja is. Ő maga megmenekült, de elborult elmével. (Lelkipásztor)

ÉVI 6 DOLLÁR

az Erős Vár előfizetési díja. Kanadában és egyéb külföldön évi 8 US dollár, vagy 10 kanadai dollár.

PÜNK. U. 8. VAS. — JÚL. 17.

Heti ige: Ef 2:19

17. Ef 1:3-14 — Mk 6:7-13
18. Zsid 9:1-12 — Mk 1:40-45
19. Jn 6:30-35 — Mk 2:1-12
20. Fil 2:1-4 — Mk 2:13-17
21. Lk 9:10-17 — Mk 2:18-22
22. Jn 6:47-51 — Mk 2:23-28
23. Jel 19:6-9 — Mk 3:1-6

PÜNK. U. 9. VAS. — JÚL. 24.

Heti ige: Ef 5:8-9

24. Ef 2:13-22 — Mk 6:30-34
25. Rm 6:19-23 — Mk 3:7-12
26. Gal 6:7-10 — Mk 3:13-19
27. Kol 1:3-11 — Mk 3:20-30
28. Mt 7:13-21 — Mk 3:31-35
29. Fil 2:14-18 — Mk 4:1-9
30. Fil 1:6-11 — Mk 4:10-12

PÜNK. U. 10. VAS. — JÚL. 31.

Heti ige: Lk 12:48

31. Ef 4:1-7, 11-16 — Jn 6:1-15

1988. AUGUSZTUS HÓ

1. 1Kir 3:16-28 — Mk 4:13-20
2. Lk 16:10-13 — Mk 4:21-25
3. Péld 8:12-21 — Mk 4:26-29
4. Ez 3:17-19 — Mk 4:30-34
5. Mt 13:44-46 — Mk 4:35-41
6. Lk 12:54-59 — Mk 5:1-20

PÜNK. U. 11. VAS. — AUG. 7.

Heti ige: Zsolt 33:12

7. Ef 4:17-24 — Jn 6:24-35
8. Rm 11:1-15 — Mk 5:21-24a
9. 5Móz 32:7-12 — Mk 5:24b-34
10. 1Kir 21:1-16 — Mk 5:35-43
11. Jer 16:14-17 — Mk 6:1-6
12. Jn 2:13-22 — Mk 6:7-13
13. Mt 23:34-39 — Mk 6:14-29

PÜNK. U. 12. VAS. — AUG. 14.

Heti ige: 1Pt 5:5

14. Ef 4:30-5:2 — Jn 6:41-51
15. Mt 23:1-12 — Mk 6:30-44
16. Lk 7:36-50 — Mk 6:45-56
17. Mt 21:28-32 — Mk 7:1-13
18. Csel 12:18-25 — Mk 7:14-23
19. Lk 22:24-30 — Mk 7:24-30
20. Ez 17:22-24 — Mk 7:31-37

PÜNK. U. 13. VAS. — AUG. 21.

Heti ige: Ézs 42:3

21. Ef 5:15-20 — Jn 6:51-58
22. Mt 12:9-21 — Mk 8:1-10
23. Csel 14:8-18 — Mk 8:11-13
24. Csel 3:1-10 — Mk 8:14-21
25. Jk 5:13-16 — Mk 8:22-26
26. Mt 8:14-17 — Mk 8:27-33
27. Lk 4:38-44 — Mk 8:34-9:1

PÜNK. U. 14. VAS. — AUG. 28.

Heti ige: Mt 25:40

28. Ef 5:21-31 — Jn 6:60-69
29. 2Sám 9:1-11 — Mk 9:2-13
30. 5Móz 24:17-22 — Mk 9:14-29
31. 2Móz 22:20-26 — Mk 9:30-37